

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
mu priporočate "Glas Naroda" ali ga
pridobide za naročnika. Vam bo hvalen,
ker ste mu odprli pot k zares lepošni
in zanimljivemu članku.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: Chelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1943 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

POZOR, NAROČNIKI

Naročnikom naslanjam, da več ne poslujamo potrdil za poslano naročnino. Za dostavo potrdil poleg naziva na listo, da katerega dne, meseca in leta je načrtna plačana.

Uprava

No. 83. — Stev. 83.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 11, 1938 — PO NEDELJEK, 11. APRILA 1938

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

Volume XLVI. — Letnik XI.VI.

ZDROŽENJE AVSTRIJE Z NEMČIJO ODOBRENO 99%

VOLIL JE TUDI BIVŠI AVSTR.
PREDSEDNIK W. MIKLAS

IZ LONDONA SE JE ODPELJALO NA MORJE
2000 NEMCEV IN AVSTRIJCEV.—DR. KURT
SCHUSCHNIGG NI VOLIL

BERLIN, Nemčija, 10. aprila. — Skoro 50 milijonov Nemcev v Nemčiji in bivši Avstriji je v plebiscitu v nedeljo glasovalo glede združenja Avstrije z Nemčijo. 99 odstotkov volilcev je glasovalo z "da" za združitev in le en odstotek je glasoval z "ne".

S tem glasovanjem so se Avstrijci odrekli neodvisnosti svoje države ter so pristopili v Veliko Nemčijo. Avstrjske dežele bodo od sedaj naprej samo še sestavni del Velike Nemčije, ki jo je ustvaril Adolf Hitler.

V plebiscitu je bilo oddanih 49,326,791 glasov, med temi je bilo 48,799,269 "da" in samo 452,186 "ne"-glasov. Na volišče ni šlo samo 220,159 vpišanih volilcev:

Ko je voditelj plebiscita v Avstriji Buerckel kanclerju Hitlerju telefonično sporočil izid volitev in mu k velikemu uspehu čestital, tedaj je Hitler vzkliknil: "To prekaša vsa moja pričakovanja. Za mene je ta ura najponosnejša v mojem življenju."

Berlin je slavil svojo konečno zmago nad Dunajem s paradami, godbo in petjem. Velika množica je ves dan stala na Wilhelmsplatzu pred koncerjerjevo palačo; ljudje so vpili in kričali, da so bili hripavi. Vsakikrat pa je bilo navdušenje temveč, kadar se je Hitler pokazal na balkonu palače. Ves dan je bil pravi narodni praznik.

Naziji so v skupinah in z godbo na čelu korakali po ulicah in klicali volilce na volišča.

Vlada je preskrbela avtomobile za stare in slabotne volilce in nosilnice za hrome in bolne.

Hitler je oddal svoj glas na Anhalter železniški postaji, takoj ko je izstopil iz vlaka, s katerim se je pripeljal z Dunaja.

LONDON, Anglija, 10. aprila. — Okoli 2000 Nemcev in Avstrijcev, ki žive v Angliji, se je iz Londona odpeljalo z ladjo tri milje od obrežja, da so odali svoje glasove za priklopitev Avstrije k Nemčiji.

Več dni so se na nemškem poslaništvu vpisovali Nemci in Avstrijci, toda na parniku Wilhelm Gustloff, ki je peljal volice na morje, ni bilo za vse prostora. V Angliji živi okoli 34,000 Nemcev in Avstrijcev.

DUNAJ, Avstria, 10. aprila. — Bivši avstrijski predsednik Wilhelm Miklas je ob pol osmiljutrijeti šel na volišče v bližnji šoli; za njim pa sta šla dva policista.

Miklas je bil resen in bled in ni imel na sebi nazijskega znaka, kot so ga imeli drugi Avstrijci.

Vsakdo, ki je stopil z volišča, je dal z iztegnjeno roko nazijski pozdrav. Miklas pa tega ni nopravil, temveč je v roki držal palico.

Predno je odšel, mu je bila izročena kolajna s Hitlerjevo sliko in z napisom: "En narod — ena država — en voditelj."

Ko ga je množica pozdravila s klicem: "Heil Hitler!", je Miklas samo priklonil glavo. Nato je šel k maši v cerkev sv. Roka.

Pred palačo Belvedere, kjer stanuje bivši avstrijski kancler dr. Kurt Schuschnigg, pa je na dan plebiscita stala straža. Schuschnigg ni bil pozvan na volišče. Pri njem je tudi njegov sin, ki je prišel na velikongrešne počitnice.

Republic Steel Corporation obtožena

RUSIJA POMAGA ŠPANSKI

Rusija je obljudila Španski 150 aeroplakov. General Franco ima nad 250,000 vojakov.

HENDAYE, Francija, 10. aprila. — Sovjetska Rusija naloži Španskim republikancem pomoč, ko je njihova armada v veliki stiski. Vlada v Barceloni je tudi razglasila ukaz, da se mora vsakdo boriti, ali pa bo ustreljen.

Rusija je Španski obljudila, da ji bo poslala 150 aeroplakov po zraku in z ladji. Poleg tega pa že tudi prihaja rusko oružje in munition. Samo Rujska se je odzvala pozivu, ki ga je republikanska vlada poslala v London, Pariz in Moskvo, da naj bo nevmeševalni odbor razpuščen in da naj posljejo pomoč, da bo vstavljeni prodiranje generala Franca proti morju.

Armada generala Franca prihaja po potočju zadnjih hribov pred morjem kakih 15 milj od Sredozemskega morja in kjer se bo vnela velika bitka.

General Franco ima na 135 milj dolgi fronti, ki sega od Puigcerde ob francoski meji pa do San Mateo, južno od Tortose, nad 225,000 vojakov, 225 aeroplakov, 150 tankov in 222 poljskih topov.

Past južno od Tortose se naložuje. Na tisoče prostovoljev in vladnih vojakov se umika proti jugu, predno se bo poslala.

Severno od Tortose nabijajo fašisti na vrata Cherte, katero drže mednarodni prostovolje in je zadnje mesto, ki brani delto reke Ebro.

Fašistični letalec so večkrat bombardirali železnične mesece Tarragona in Valencia. Promet je bilo pogosto vstavljen.

Dalje proti jugu od Tortose prodira en fašistični oddelki od Vallibone proti Venarzu, drugi oddelki pa naravnost čez goro Turmell in je že dospel do San Marco de la Fuentes, od koder se pokrajina polagoma spušča proti Sredozemskemu morju.

Južni oddelek bo do pondeljka dospel do obrežne planjave. Na ta-kraj so republikanci poslali velika očačenja.

Barcelona je uveljavila popolnoma vojne odredbe. Razdeljevanje živeža je bilo izenaceno. Zapre so vse razkošne restavracije, kabaretji in vsa zabava.

NOVI NEMŠKI POSLANIK DO SPRL V RIM

RIM, Italija, 7. aprila. — Novi nemški poslanik von Mackensen je dospel danes z avtomobilom sem. Popoldne ga je sprejel italijanski vnačni minister Ciano, jutri bo pa izročil italijanskem kralju svoje poverilne listine.

KITAJCI SILOVITO NAPADAJO

Velikanska kitajska armada je pričela ofenzivo. — Japonci se bodo najbrže morali umakniti iz Santunga.

SANGHAJ, Kitajska, 10. aprila. — Največja kitajska armada, ki je še kdaj bila zbrana, je pričela napadati najmočnejše japonske postojanke v Santungu in bo najbrže izjavilova japon-ko kampanjo v osrednji Kitajske.

Največji svoj napad so Kitajci ibrnili na prestolje Santunga, Cinan, ki se nahaja v sredini province in je važna: važna točka ob Tuncin-Pukovsko, do kateri dobivajo Japonci svoje vojaške potrebe.

Uradno poročilo iz kitajske začasne prestolice Hankova, pravi, da se bodo Japonci najbrže danes umakniki iz mesta.

Kitajska armada je že v vzrodnem predmestju ter je zavzela hrib tisoč Budov in krščansko vseučilišče, druga armada pa se bliža mestu od juga.

Neko drugo kitajsko poročilo pravi, da so v teku vroči boji v zapadnem predmestju, kjer se nahajajo trgovine tujev.

Kitajci so tudi zasedli ameriško-misjonarsko bolnišnico pri vzhodnih vratih.

Kitajci tudi oblegajo več drugih mest v Santungu, med njimi tudi Cining, Jenčov in Čijahsiang.

Ko so Kitajci 8. aprila zavzeli Tajerčvang, je izvršil sajmonar cel japonških polk.

Tajerčang je poglavitna trdnjava v Kitajski Maginot črto, ki bo Lunghaj železnicu.

Associated Press poroča, da je na bojišču pri Tajerčangu obležalo 6000 Japoncev, 1000 pa jih je bilo ubitih, ko so biali.

Poročevalec lista Ta Kung Pao v Hankovu pravi, da v Tajerčangu ni nobenega civilista, ker se je 20,000 prebivalcev izselilo iz mesta.

HUGHES STAR 76 LET

WASHINGTON, D. C., 9. aprila. — Predsednik najvišega sodišča Charles E. Hughes star danes 76 let. Mož je čvrst in krepak ter ni izraza leta 1930 še nikdar bolan.

POTRES ŽE TRAJA EN MESEC

CUZCO, Peru, 10. aprila. — Potniki, ki prihajajo iz Acopina okraja, pripovedujejo, da se v onem kraju že trese zembla naden mesec in da je pogosto globo podzemlju slišati voči grmenje. Na mnogih krajih se je zembla razpočela in na nekaterih krajih je razpokala dolga 66 čevljev in 28 čevljev široka.

VELIKE POPLAVE NA ZAPADU

V Alabami je 20,000 ljudi brez strehe. — Naraščajoče reke ogrožajo nadaljnih 90,000 prebivalcev.

MONTGOMERY, Ala., 10. aprila. — Naraščajoče reke v Alabami, Georgiji in Mississippiju so pregnale več tisoč ljudi iz hiš in so uničile polja in potrušile mnogo hiš.

V kraju povodnji pa je še prišel hud mraz, ki je še povečal bedo prebivalcev, katerim sta voda v tornado odnesla domove.

Rdeči križ je prevzel vodstvo za pomoč nesrečnim prebivalcem in govoril Alabame Bibb Graves, da izdal oklic za poziv za prispevke.

Samo v Alabami je sedaj 20,000 ljudi brez strehe, prihodnji teden pa jih bo najmanj 90,000.

V Meridianu, v jugovzhodnem delu države Mississippi, je 2000 ljudi brez strehe, v Roma, Ga., pa se je iz nižin preselilo 250 družin na višje ležeče kraje.

Mnogo ljudi je moralo bežati pred povodnji iz raznih krajev v državah Alabama in Mississippi. Ker je zopet pričelo deževati, so bila reševalna dela zelo ovirana.

Ko je v četrtek ponoči velik plaz zasul neko hišo v WhiteStone, Ga., je bilo ubitih 13 ljudi, drugače pa je število mrtvih zelo nizko.

Reke Coosa, Alabama, Cahaba in Tombigbee naglo naraščajo.

WASHINGTON, D. C., 10. aprila. — Rdeči križ poroča, da je v devetih dneh v zaporednih tornadih in v povodnji izgubilo življenje 82 ljudi, 612 jih je bilo poškodovanih in 109 hiš porušenih v južnih in osrednjih državah.

VELIKA NEZAPOLENOST

WASHINGTON, D. C., 8. aprila. — American Federation of Labor pravi, da je bilo v februarju v Združenih državah 11,009,000 brezposelnih in da je v marcu brezposelnost še narasla.

SMRTNA KOSA

V soboto zjutraj je v Kings County bolnišnici v Brooklynu umrla splošno znana rojakinja Mrs. Agnes Lacjan, stara 48 let. Rojena je bila v Ihanu pri Do m alah. Poleg soprog Johna zapušča še dva sina in več sorodnikov. Pogreb bo junija, v torek, ob 10. dopoldne v cerkvi sv. Cirila, 62 St. Marks Place, New York.

DRUŽBA JE V 8 SLUČAJIH PREKRŠILA POSTAV. DOLOČBE

WASHINGTON, D. C., 9. aprila. — Labor Relations Board je danes razsodil, da je Republic Steel Corporation v osmih slučajih prekršila dolocbe Wagnerjeve postave. Postavo je kršila pred štrajkom in tekmo štrajka. Labor Relations Board je razsodil, da mora družba takoj vzieti nazaj na delo pet tisoč štrajkarjev.

V petih tovarnah v državi Ohio mora razpustiti kompanijske unije; 27 delavcem, ki so bili odpuščeni pred štrajkom, mora plačati vso zaostalo plačilo; delavcem v tovarni v Massillon, ki je bila zaprta ob 4. do 19. maja 1937 mora družba plačati za vse te dne dnevno plačo.

Labor Relations Board je obtožil Republic Steel Corporation, da je kršila Wagnerjevo postavo v naslednjih slučajih:

Vzdrževala je kompanijske unije; odprtula je 27 delavcev, ki so agitirali za unijo; zaprla je delavnice v Cantonu in Massillon; sprijonirala je delavce in jih preganjala, kar so se udejstvovali pri CIO; tekmo štrajka je ščivila civilne oblasti k nasilnim dejajnjem;

prebilavstvo mesta Massillo, na bilo tekmo štrajka napadeno po kompanijski krividi s strupenim plinom.

Otožba se tiče le petih tovarn v državi Ohio, ne pa tovarne v Chicago, Ill., kjer je bilo lani tekmo štrajka usmrčenih deset oseb.

CROCKER, Cal., 9. aprila. — Sheriff John Miller je izjavil danes, da je bil vsled nasprotja, ki je nastalo med člani Delavške federacije in CIO prisiljen zapreti vse dohode v mesto. Policija pusti v mesto le prebilavce in pa osebe, ki se morejo zavestno izkazati.

NEVARNOST ZA GIBRAL-TAR

LONDON, Anglija, 8. aprila. — Delavški poslane lord Faringdon je v lordski zbornicu predložil dolg in natančen seznam nemške in italijanske obrežne artillerije, ki je razpostavljen na obeh straneh gibraltarske morske ožine. Bekel je, da je to zanesljivih virov.

Lord Faringdon je rekel, da se mu zdi, nerazumljivo, toda zelo nevarno, da so fašistične države tako utrdile morsko ožino, da je Gibraltar kot trdnjava brez vsake vrednosti.

V imenu vojnega ministra je tajnik vnačnega ministarstva lord Straheona lord Faringdon odgovoril in rekel, da so bili topovi postavljeni že takoj v početku španske državljanske vojne in sicer za varstvo španske fašistične zemlje.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Saks, President
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREETJ. Lupsha, Secy.
NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto ..	\$ 7.00	
In Kanado	\$ 6.00	Za pol leta	\$ 3.70
Za pol leta	\$ 3.90	Za inozemstvo za celo leto ..	\$ 7.00
Za četr leta	\$ 1.50	Za pol leta	\$ 5.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: Chelsea 3-1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovati pošiljati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitreje najde naslovnika.

PRIJATELJSTVO MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO V FRANCOSKI LUČI

Rimski dopisnik pariškega "Tempsa" slika v zelo ugodni luči italijansko-jugoslovenski prijateljstvo in poudarja med drugim:

Kakor kaže pisanje italijanskega časopisjo ob prvi objetnici sklenitve italijansko-jugoslovenske pogodbe, namerava Italija ne le obdržati, temveč še nadalje kar najbolj razvijati sporazum in sodelovanje z Jugoslavijo. Ker se to dogaja v sedanjem mednarodnem položaju, je seveda še posebno značilno. Ko je bil kot posledica francosko-italijanskega sporazuma sklenjen v marcu 1937 italijansko-jugoslovenski sporazum, ga je vsa Evropa smatrala za sporazume izredne koristi: z njim je bila v naprej preprečena pot nasprotnih prodiranj na Balkan. Gotovo je, da sta obe državi ob tem svojem postepjanju eniti isto potrebo skupnega zavarovanja proti skupnim nevarnostim. Smatrali sta, da je v njunem interesu združiti svoje napore za odpor proti kakršnemukoli nasprotnem pritisku.

Novo prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo je pomnilo potem takem prekrižanje mnogih nasprotnih nad na Balkanu. Zato je čisto naravno, ako se skušata danes Rim in Beograd še bolj povezati za obrambo Jadranu, ki je danes skupna last (condominium) obeh držav.

Vsekakor se vidi, da hoče Italija še nadalje ohraniti svojo čuječnost glede Trsta in Jadrana, kakor je to delala vse povojni čas.

Dva značilna dogodka počnjujeta to domnevo: — dementni vesti, da bi Italija nam eravala tudi Nemčiji, kakor so ječasno Avstriji, odstopiti svobodno cono v Trstu; na drugi strani pa napoved Mussolinijevega obiska v Trstu z zagotovilom, "da italijanska vlada ne bo pozabilo varovati tržaških interesov tudi v sedanjem mednarodnem položaju".

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJU	
Za \$ 2.55	Din. 100 Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200 \$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300 \$ 29.50	Lir 500
\$11.65	Din. 500 \$ 57.00	Lir 1000
\$23.00	Din. 1000 \$112.50	Lir 2000
\$45.00	Din. 2000 \$167.50	Lir 3000

KEM SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE CENE PODVŽENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedene, bedisi v dinarih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih:

Za Jugoslavijo \$ 5.— morato podati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.50
\$15.—	\$15.75
\$20.—	\$21.25
\$40.—	\$41.50
\$50.—	\$51.50

Prejemnik dobti v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJIBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPZARJAMO,

naj vrednost po pošiljatih okrog vročo (nprimer vložki, dvečki, listi) določivost izvrši Mr. kajti tako izplačila se načrtuje izvrši, poleg tega je pa pošiljanje steklenih vroči tudi izvršeno.

"Sibirski Angel"

Marsikak vojni ujetnik, ki je med svetovno vojno bil ujet v Rusiji, se morda še danes hvalno spominja delovanja švedskega Rdečega križa, ki je za toliko tudi slovenskih vojnih ujetnikov posredoval in jim določil zvezno z domom.

Pri tem je Švedski Rdeči križ premnogo dobrega storil za vojne ujetnike v Rusiji, zlasti pa se je za njihovo usodo brišala hči švedskega poslanika na censkem dvoru v Petrogradu Elsa Brandstrom. Ta čudovita ženska je dne 26. marca objala svojo 50-letnico.

Rodila se je dne 26. marca 1888 v Petrogradu, kjer je bil ujen oče švedski poslanški uradnik in pozneje poslanik na ruskem carskem dvoru. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je bila Brandstromova 26 let starra. Takoj se je posvetila skrbni za Rdeči križ, in je od tistega časa neumorno delovala. Venomer je popotovala, enkrat je bila v Petrogradu, drugič v Moskvi, potem je hitela v Sibirijo, kjer je sama hotela videti, kako se ujetnikom godi, da se je potem s pomočjo Rdečega križa na merodajnih mestih v Petrogradu in v Moskvi zavajala novoto zelenje in celo nekateri drevesni štori za nami so bojazljivo poskušali, da bi pognali karkšen posanjek proti soncu. Bižajoča se Veika noč nam je zvajala upanje v skorajšnji mir in to upanje je raslo z vsakim dnem.

Sprva so bile le govorice, zasebna poročila. Ko so pa došle tudi uradne vesti o tem, smo že menili, da slišimo petje mirovnih angelov. Pogostoma je iz italijanskih jarkov priletel v Sibirijo, jih je v vagonih mnogo pomirlo. Saj so nekateri v živinske vagone stlačeni bili po cele 4 mesecu potu. Švedski Rdeči križ, v katerem je bila ta ženska poslavljena delavec, je mnogo dobrega storil za vojne ujetnike. Včasih je to delo bilo sila težavno, pa ga je po večini zmogla, dasi je bila le šibka ženska.

Najhujše se je švedski Rdeči križ boril zoper načeljive bolezni, ki so kosile vojne ujetnike. Pegasti legar, trebušni legar, griža in malaria — vse to je pobralo na stolisoče siromakov, ki si sami niso mogli pomagati. V nekaterih taboriščih je bilo stlačenih po 30 tisoč vojnih ujetnikov. Ta taborišča je obiskovala Brandstroma s svojo komisijo, ki pa je imela na razpolaganje le pičilo število zdravnikov in morda še manj potrebnih zdravil. Vendar se je posrečilo, da so te hude bolezni z zdrženimi močmi omejili. Veliko umirajočih je ponehalo.

Mnogo vojnih ujetnikov je delalo pri pristnih delih, ko so gradili železnico do Severnega Ledenega morja, tako imenovano Murmansko železnicu. Tu-kaj so poslali v prisilno delo

skupaj se stranki sta vojne ujetnike silili, naj se udeležujejo bojev. Mnogo ujetnikov je popadalo na do 10,000 km dolgem maršu od zahoda na vzhod.

Meseca julija 1. 1918 je Brandstromova skupaj s pesničo Švedov moral bežati skozi Sibirijo, kjer je bila priča velike človeške žaloigre, pri kateri je smrt pobrala nad en milijon človeških življenj. Kuga, lakota, vojska in zima, vse se je zarotilo zoper nesrečno ljudstvo. Ženska je pomagala, kjer je mogla. Zato je tankaj dobila častni naziv "Sibirski angel". Mnogokrat je sama bila v smrtni nevarnosti. Vendar je v Sibiriji vztrajala do 1. 1920, ko se je vrnila v svojo švedsko domovino.

Te se je sedaj, ko obhaja svoj zlati jubilej, spominja svetovno časopisje, je to priznanje hvaležnosti vseh tistih narodov ki so njih rojaki kdaj bili deležni njene dobrote.

Poljski diktator

Peter Zgaga

Pravil pesnikov je zelo malo na svetu, kajti pravi pesti mist postaneš, ko se prostovoljno posloviš od sveta.

Zivljenje je lepo že zaradi tega, ker se vsi bojimo smrti.

Clovek ne živi nikdar tako dolgo, da bi ne bila še vedno kakšna neumnost pred njim.

Kdor ne veruje v sebe, ne sme pričakovati, da bodo verovali vanj drugi.

Nobena lopovčina ni prevelika, da bi je ne skušal se kdo ponoviti. Vse, kar delamo, je človeško, vendar ni vse opravičljivo. Ko bi se vsa neumnost dalo izmenjati v denar, bi nastala strašna inflacija.

Vojno je baje treba humanizirati; seveda jim ne pride na misel, da bi raje humanizirali ljudi. Zato bo treba najti takšen način pobiranja ljudi, da bodo vojaki umirali, še preden bodo stopili v vojaško službo. Poizkuse menda že delajo, ko pobijo v zaledju otroke. Kako bi naj bila bolj "humana" vojna?

Ni to nevarno, kar ženske glasno govore, temveč to, kar si šepečjo.

— Ja, — se je branila mlada vdova, — saj vem, čemu me snubite. Iz vas prav gotovo ne govori ljubezen. Vzeti me hčete zaradi denarja.

Snubec, ki je bil najbrž iz Butala doma, je po dvignil roko k prisegi ter zatrdil:

— Ljubim vas in ta ljubezen mi nikakor ne dopušča, da bi oboževal v zlato tele.

NEMŠKA FILMSKA AKADEMIA

Berlinski uradni list objavlja naredbo nemškega kancelarja za ustavnovitev nemške filmske akademije. Ta zavod se bo osnoval zato, da bo nemška filmska produkcija čvrsto prečeka duhom nacizma in rasizma.

JAN BATA — ČASTNI DOKTOR.

V avli brnske tehnične je bil te dni promoviran industrije Jan Bata za častnega doktora tehničnih znanosti. Ob tej priliku se je pripeljal iz Batove naselbine v Zlinu 300 avtomobilov z gosti, med katerimi je bil tudi mnogo delavcev.

Kakor težka kladiva so padaли mine na darežljivega nasprotnika. Italijani, ki so bili

zadruženi v starem kraju, so se zavajala v zgodnjem času, in kar je zavajalo. Ali je bila to zahvala

proti večeru je močna roka zagnala košek s krasnimi oranžnimi čez oviro pred mojo kaverno. Ali je bila to zahvala

za varenje.

Kakor težka kladiva so pada-

le mine na darežljivega na-

sprotnika. Italijani, ki so bili

zadruženi v starem kraju, so se zavajala v zgodnjem času, in kar je zavajalo. Ali je bila to zahvala

za varenje.

Pri pridigli znamenitega

francoskega patra Bourdalona je bil vedno tak naval da so imeli žepni tativci bogato žetev. Ako so ljudje hvalili njegove prepovedi, je Bourdalónova nave.

dno dejal: "Poznam nekega pridigarja, majhnega kapucina v predmetju, ki je še veliko boljši propovednik kot jaz. Tatuje vračajo, kar so pri mojih

pridigali pokradli."

Dama pri zlatarju si da po-

kazati dragocen prstan.

"Ali je brillant v njem tudi res pristen?"

"Tako pristen kakor vaši la-

je, milostljiva!"

"Pa mi pokažite kaj druge-

ga!"

"Očka, povej mi no, ali je petdeset dolarjev mnogo de-

narja?"

"To je pa različno, kako se

vzame. Če je petdeset dolarjev treba zaslužiti, je to mnogo

Kratka Dnevna Zgodba

L. De JEUDE:

NJEGOV SISTEM

V holandski Indiji je živel n. k. mladenič, ki se je zaljubil v lepo dekle. Stanoval je v skremni šobil v Bataviji in služil je pri izvozni tvrdki kot nižji uradnik. Mlado dekle je spoznal na obisku pri svojih sorodnikih v Bataviji. Toda čez mesec dni se je dekle vrnil k svojemu staršem v vasico na dalnjem otoku Celebes. Od takrat je mladenič samo sanjal o kraljici svojega sreca.

Ker si je ni mogel izbrisati iz spominov, je napisal nekoga lepega tropičnega večera ljubavno pismo, v katerem ji je odkril vso svojo globoko ljubezen. Jasen in počitčen tropični večer je posebno prikladen za pisanje ljubavnih pisem. Uporabil je vse mogoče pesniške izraze in figure, da jo ljubi iz vsega srca in jo prosi, naj mu odgovori, ali ga ima tudi ona rada.

V silnem strahu in napetosti je čakal na odgovor oboževanega dekleta. Čakati je moral dolgo, predno je prišlo pismo, kajti razdalja med njima je bila velika, parniki med obema otokoma so pa vozili samo dvakrat v tednu. Slednjič je nekega določnega rokam je mladenič pridobil pismo in čital. Tako je prvič vrstic je spoznal, da ga ima dekle rade. Od veselja je malone poskočil do stropa in najbrž bi bil skočil še višje, da ni zadel z glavo v strop.

Teda v dekliškem pismu je stal tudi "toda" in ta je nekako ohladil njegovo ljubavno opojnost. Oboževano dekle mu je pisalo, da se ga tudi ona popisala. Priponinjalo je pa, da je z njenim očetom križ. Zdi se mi, da ima z menoj drugačne namene. Veste kaj bi moral storiti? Pošljite mu lep radijski aparat, s tem mu naštavite veselje in upam, da ga boste tako pridobili za najino ljubezen.

Zaljubljeni mladenič se je popraskal za ušesom. Njegova mesečna plača je bila zelo skromna. Toda znano je, vsaj iz romanov, da premaga ljubezen vse ovire. Zato je poslal ne-

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je navdih do Edaj inate platanu narodno. Prva polovica potem mesec, druga dan in treje po letu. Da nam priznate nepotrebna delna in stroškov. Vas prosimo, da skudete narodno ponovljeno poravnati. Podignite narodno naravnost nam ali jo pa postavite našemu zastopniku v vasem kraju ali pa kateremu drugemu zastopniku, kajti imenu so tiskana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Lanzin

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saftis
Walsenburg, M. J. Bark

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zapaska

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič
Cicero, J. Fabian (Chicago, City
in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich
LaSalle, J. Splich
Mascoutah, Frank Augustus
North Chicago in Waukegan, Illino.
Warwick

MARYLAND:
Kittmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plaskar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Goude J. Leharic
Ely, Joe J. Podel
Eveleth, Louis Goude
Gilbert, Louis Vessi
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

ONTARIO:
Rougeau, M. M. Paiva
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, F. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, West Seneca
Little Falls, Frank Goude

UPRAVA "GLAS NARODA"

NJEGOV SISTEM

čez nekaj dni strogemu očetu morem več prikupiti, mi vrnite lep in ne posebno cenen radijski aparati in kolo."

Toda tudi oče mu ni odgovoril.

Kmalu potem je dobil od dekleta pismo in ko ga je prečital, mu je zdelo, da je najprej nejnič človek na svetu. Zaglavljala ga je, da si je z radijskim aparatom pridobil načinjenost njenega očeta, in zato upa, da mu bo nobene ovire več na poti k njuni sreči.

Potem sta si izmenili nekaj ljubavnih pisem, toda on je sedal pogosteje od nje. Nekega dne je zopet prišla vest, ki je prinesla zaljubljenemu fantu nove skrb. Ljubica mu je pisanata, da se je zadnje dni očetovo razpoloženje ugodno izoblikovalo v korist mladih, trgovca v domačem kraju, ki zavzema dober položaj, in ki ga njen oče visoko ceni. Jasno mu je nagnile, da bi moral storiti nekaj posebnega, da bi si zopet pridobil nakljenost njenega očeta in predlagala mu je, naj pošlje staremu gospodu za godoko.

Malo je manjkalo, da se mladi mož prvič ne onesvetil. Spoznal je jasno, da je naletel na bodočega tasta, ki se da težko omehčati. Toda v ljubezni velja pravilo, da kdor je rekel a, mora reči tudi b, in zato je dobr mladenič poslal očetu oboževanega dekleta na Celebes kolo. Kmalu je pa dobil zopet pismo od dekleta, polno upanja v bodočnost in odgovoril je izlivu tisto vroče ljubezni, kakor žarki tropičnega solnca, ki sežigajo izsušena polja.

Točno merjenje lege ledene gore, ki je bila devet mesecov njihovo nezanesljivo domovanje, med gladinami polarnih morij, bo omogočilo zdaj načrtni raziskovalcev, ki so prevozili na ledeni gori v 274 dneh od 89 stopinje severne širine in 78 stopinje zapadne dolžine do 70 stopinje severne širine in 19 stopinje zapadne dolžine 2100 km proti jugozapadu od severnega tečaja. V resnicu je pa delala ledena gora ovinko in preplula nad 2500 km. Njena hitrost je naraščala, čim bolj se je bližala jugu. Včasih je stala dva ali celo tri dni na enem kraju v januarju in februarju je pa preplula v enem dnevu tudi nad 40 km.

Prvo vprašanje, ki je zanimalo pogumne raziskovalce, je bilo: Kaj je vzrok premikanja ledu v polarinem bazenu?

Siršov in Fedorov odgovarjata na to vprašanje: Površen pregled naših ugotovitev nam nudi naslednjo sliko: Led se premika pod vplivom vetra, ki piha v danem kraju, obenem pa neprstano premikanje, usmerjeno navadno proti jugu in neodvisno od krajevnega vetera. Tudi kadar ni veter, se led pomika proti jugu. Sever pospešuje to premikanje, jug pa zadržuje ali pa celo ustavi in potisne led proti severu. Hitrost tega premikanja ledne glede na veter je znašala pri severnem tečaju približno eno miljo na dan. Proti jugu se je postopoma večala in med 75. in 70. meridianom je dosegla do sedem milj dnevno. Veter ne more potisniti ledu v smeri, kamor piha, kajti v tem ga ovira Coriolosovo pravilo, ki pravi, da je vsako telo, ki se premika na površini zemlje na severni poluti, prisiljeno odmakniti se desno od smeri svojega prvotnega premikanja. Naša raziskovanja so pokazala, da doseže v Ledeni ocean skozi široka vrata med Grönlandijo in Špicbergi v mogočem toku tekoča atlantska voda tečaj široko razlita preko velikega polarnega bazena. Toplejša voda je imela tudi mnogo večjo gostoto od vode gornjih plasti. Plasti tople vode v okolici sever-

nega tečaja so debele do 500 m. Proti jugu postajajo plasti atlantske vode še debelejše in tudi topota voda narašča. Voda v večjih globinah je enako topota in slana kakor voda v globinah drugih morij. Nad dnem je voda nekoliko topotja. V globini 4390 m so namerili ruski raziskovalci 63 stopinj. Vzrok nekoliko višje temperature vode pri dnu je ta, da vpliva na topota zemlje in tudi bakterijski procesi razkravanja globin.

V New Yorku so prijeli žensko, ki je bila v tamkajšnji družbi zavoljo svoje sijajne pojave zelo znana. Prijeli so jo kot vohunko in ob tej priliki je britski polkovnik Graham Seton Hutchinson zapisal o vprašanju vohunk v nekem londonškem listu naslednje besede:

V vohunkom svetu so ženske od vsej imene odlično ulogo. Mata Hari je klasični primer vohunk, ki izkoristi svojo lepoto za politične smotre.

Priollet, šef francoske protivohunske službe jo je dal prijeti in usmrtil. Felice Pfaadtovo, prosljeno vohunko so ustrelili v oktobru 1916 v Marsellen. La Tiechelly je bila sobarica v pariškem hotelu Meurice, v katerem so se sestajali mnogoštevilni politiki. Ustrelili so jo v marecu 1917. Samo ena ženska, La Ducimetierova je ušla puš-

Ženske—vohunk

Pri tem ne sme izgubiti svojega notranjega ravnovesja, kajti to bi jo pripravilo v smrtno nevarnost. Izgovoriti ne sme nobene besede, ki bi je prej dobro ne premisila, svoje mimiko mora imeti pod stalnim nadzorstvom, da se ne izda s kakšnim pogledom, s kakšnim naslhom,

Vlade nastopajo proti tem vohunkam s skrivno armado domoljubnih žensk in moških, ki so član protivohunske službe in ki morajo biti tudi kot znani neoporečni. Njih imen ne zve nikoli nihče, točno svojo domovino so pogostoma obnavljali najtežje skode. Takšne osebe so zelo redke in dragocene kakor dragulji. Svoje težke službe ne opravljajo za voljo gmočne koristi kakor poklicni vohunki, temveč iz ljubezni do svoje domovine.

OGLASUITE V "GLAS NARODA"

Poučni spisi:

AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Cena \$1.10

AMERIKA IN AMERIKANI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano. Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in družine narodne ustanove. Bogato ilustrirano.

Cena \$5.00

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERICLO. Sestavl. dr. F. J. Kern. Vezano.

Cena \$2.00

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c.

BODOVI DRŽAVLJANI naj narodna knjizica — "How to become a citizen of the United States".

V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence.

Cena 35c.

BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRSTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani.

Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani.

Denarni problem je zelo zapleten in tečaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razdelil svoje delo tako, da bo slilo sreberne kot orientacijski spis denarju.

Cena 80c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNICKI, spisal Franjo Dušar. 278 strani. Cena trdo vezana.

Cena \$1.50

Zelo koristan knjiga za vsakega živinoreja; opis raznih bolezni in zdravitev; slike.

Cena 70c.

DO ORHIDA DO BITOLJA. 124 strani.

Zanimiv potopis s alkanci naših krajev naše stare domovine, ki so Slovencem te malo znani.

Cena 70c.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvar. 143 strani. 8 alkanci.

Cena \$1.25

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Poljudni spis o naravoslovju in zvezdnarstvu.

Cena 50c.

KOKOŠJEKRAJA. Sestavl. Valentín Itzinger. 64 strani. Cena trdo vezana.

Cena \$1.25

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani.

Cena 30c.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 strani.

Cena 30c.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez.

Cena \$1.25

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str.

Cena 50c.

KUHARICA KAZUNICA. Trdo vez. 144 str.

Cena 75c.

LAZAR. Navodila za izraževanje okroglega, razenega in tezatega lesa.

Cena 75c.

LUDSKA KUHARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhanje in dom.

Cena 50c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

Cena 30c.

MATERIJALNA IN ENERGETIKA. Spisal dr. Laco Černik. 8 alkanci. 180 stran.

SKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ■ ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

64

Kurt pa se dolgočasno raztegne v svoji sobi po stolu in z vso resnostjo premisljuje, da bi učiteljico osrečil s svojo roko. Da bo ž njim srečna, o tem ne dvomi niti za trenutek.

Naslednjega jutra Kurt, kot vsak dan, sprejme pošto in takoj na hodniku razdeli pisma in časopise. In njegova pažnja je bila poplačana. Med pismi je bilo tudi pismo iz Koblenza z naslednjem pripombo pisano na pisalni stroj.

"Za gospoda ravnatelja ali merodajne osebe na gradu Lindeku. Tiče se najdenine."

Kurt se zgane in plaho pogleda okoli sebe. Pismo naglo spravi v žep. Niti na misel mu ne pride, da bi pismo izročil ravnatelju, za katerega je bilo brez pogojno namenjeno.

Še dalje razdeljuje pošto, nato pa gre k zajtrku in najde že vse pri mizi. Navidezno miren razdeli pisma in časopise, toda Gunnar dobro opazi, da je zelo bled in da so mu roke zelo negotove. Tudi sam je nemiren, kajti pravi si, da s to pošto mora priti tudi njegovo pismo in če njegova sumnja ni vtemeljena, tedaj bi mu Kurt dal pismo, ki ga je sam pisal, ali pa bi mu ga saj pokazal.

Gunnar se sili k miru in zajtrkuje. Ni dobil nobenega pisma, in tudi ne baronice Seebachova in baronica Inga. Samo Herma je prejela malo važno pismo od svojega varuhu, Anita pa pismo od France, ki ji je sporočil, da je srečno prisel v Berlin in je nastopil svojo novo službo. Pred svojim odhodom je France še enkrat govoril z Gunnarem, ki mu je zagotovil, da njegove zadeve ne bo postil izpred oči.

Gunnar se kmalu poslovi in odide v svojo pisarno. Pravt Aniti je namignil, da je svojo namero glede pisma izvršil. In Anita je ravno tako radovedna kot Gunnar, toda o tem ničesar ne pokaže.

Komaj pa je Gunnar odšel, ko Kurt poškodi in pravi svoji materi:

"Nekaj imam s teboj govoriti, mama; prosim te, pojdi z menoj v sobo. Tudi ti lahko greš z nami, Inga."

Herma s plahimi očmi gleda Anito. Ali hoče mogoče Kurt z materjo govoriti o njej? Toda Anita se ji pomirjevalno nasmeje in ko vsi trije gredo iz sobe, pravi Anita:

"Prav gotovo ne gre za vašo glavo, Herma; samo pomirite se, tako naglo ne pride oddočitev."

Anita in Herma greste z otrokom v park; otroka je bilo treba učiti slovenice in park je bil za to zelo primeren.

Kurt, mati in sestra gredo v salon baronice Seebachove in mati nemirno vpraša Kurta:

"Kaj pa imas, Kurt?"

Kurt izvleče iz žepa pismo in ga drži materi pred oči. Mati pismo prebere in se zgane.

"Za božjo voljo!"

"Kaj pa je?" vpraša Inga.

Kurt tudi njej izroči pismo in tudi Inga prebledi.

"Kaj pa je v pismu? Bog, dobro, da pazimo na pošto. Vendar hitro odpri, Kurt," ga sili mati.

Kurt odpre pismo in bere:

"Pisce tega pisma je našel listine, ki so za stanovalce na gradu Lindeku velike važnosti. Pripravljen sem pisma po povzetju proti primerni nagradi poslati na Lindeck, tako da je z gotovostjo navedeno, kako listine izgledajo in kje in kdaj so bile izgubljene. Ne bi rad videl, da bi prišle v nepravne roke. Prosim za popis listin in navedbo plačila pod "Najdeni stvari," glavna pošta Koblenz. Po povzetju bo potem takoj odposlano. — Najditej."

Vsi trije se prestrašeni gledajo.

"Kaj naj napravimo?" pravi Inga.

"Samo mir," opominja mati. "To moramo resno premisli. Hvala Bogu, da je to pismo prišlo v naše roke; vedno sem vama pravila, da nikdar ne smemo biti neprevidni. Toda sedaj je odstranjena vsaka nevarnost; možu bomo dočeli zadostno plačilo in nam bo po poštnem povzetju poslat, kar je našel. Samo radovedna sem, ako je ovitek odprt."

"Najbrže, kako bi drugače mogel vedeti, da spadajo listine na Lindeck," pravi Kurt.

"Prav imas — in s to tajnostjo najditevja moramo računati. Najbrže pa je bil tako na zavitku oporoke, kot na pismu, ki je bilo naslovljeno na Lundstroma, napis, iz katerega je bilo razvidno, da oboje spada na Lindeck. Tako najbrže ni odprl ovitka, ker hoče imeti plačilo. Ako bi bil oboje bral, oporoko in pismo, potem bi prav gotovo spazil, za kaj gre in bi zahteval visoko plačilo. Saj upajmo, da je temu res tako."

"To seveda upamo, mama. Na vsak način moramo skrbeti za to, da čimprej dobimo ovitek. Kaj misliš, kaj naj mu obljubimo?"

Mati premišlja.

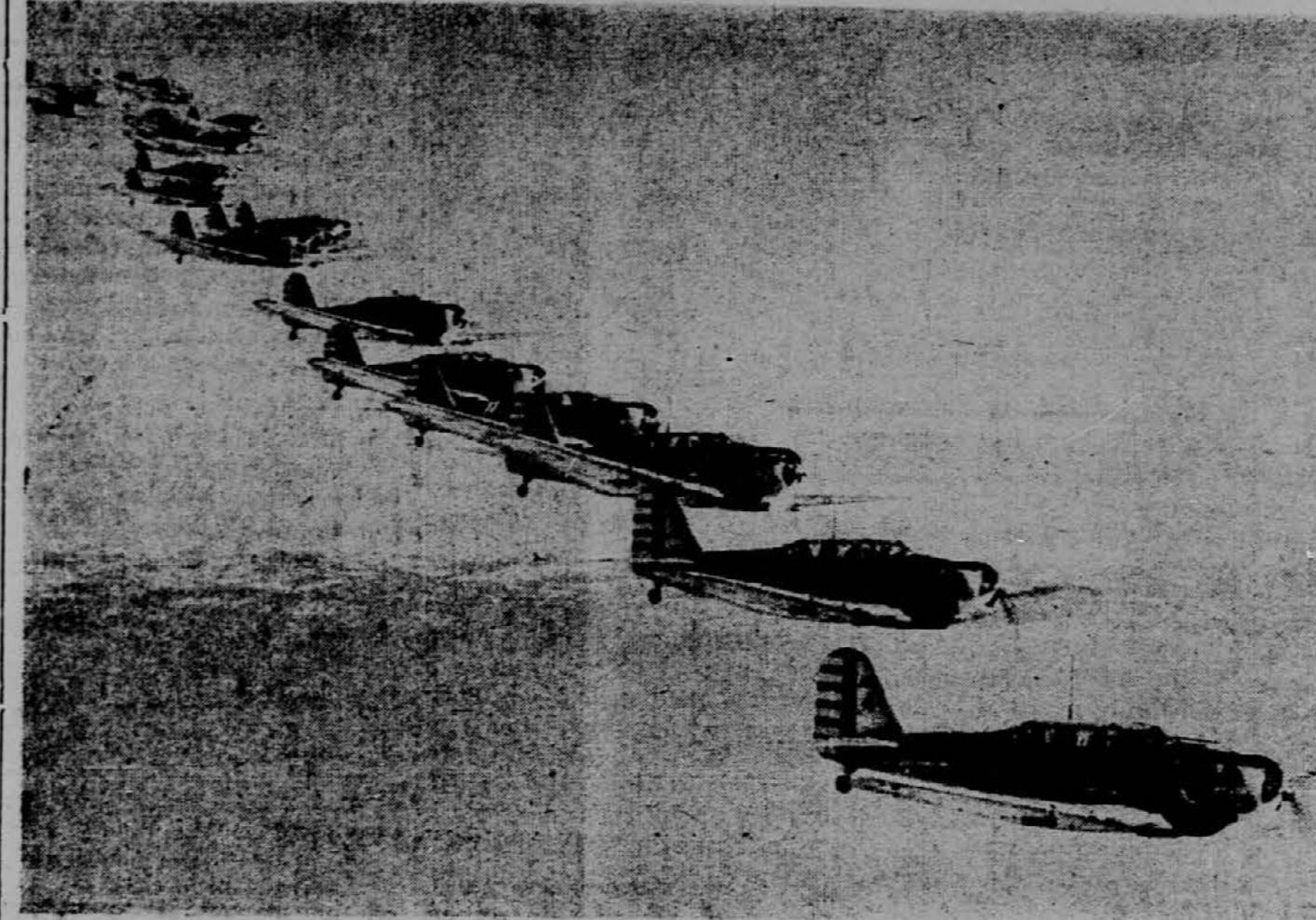
"Vsota ne sme biti previsoka, drugače bo mislil, da je velika stvar. Pred vsem ga moramo prepričati o tem, da so samo prepisi, ki nimajo posebne vrednosti, katerih pa ne želimo, da bi prišli v tuje roke, ker se tičejo dražinskih zadev. Jaz bom napisala pismo, ker se na to bolj razumem kot ti. Delati moramo diplomatično. Pomnilim mu bomo petsto mark in bo zadovoljen."

Baronica Seebachova se tako pripravi, da napiše pismo, s čimer sta bila Kurt in Inga zadovoljna. Pismo je naglo napisala in ga je izročila Kurtu, da ga tako z njenim avtomobilom pelje v Koblenz in odda na glavní pošti.

Vsi trije so zelo nemirni. Baronica je natančno povedala, kako morajo biti listine zavite in naslovljene. Ker jih je moral poslati po poštnem povzetju, je imela baronica Seebachova petsto mark pripravljenih. Naročila je najditev, da naj naslovi zavitek na barona Kurta Fuchs. Vsi trije pa so vendar v velikih skrbelih, ako bo najditev pošten, ali pa bo hotel imeti še kaj več denarja. Vsem ni prav nič prijetno pri sreu in Inga sklene, da se sama na svojo roko zavaruje. Gunnarja je na vsak način treba pripraviti do tega, da jo vpraša za roko. Kot njegova zaročenka se ji ne bo treba ničesar več batiti, pa naj pride tako, ali tako.

Zato izdelo načrt, katerega je hotela še isti večer izvršiti.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubimec Grete Garbo

Družba Metro Goldwyn Meyer, s katero inata Greta Garbo in Leopold Stokowski dogodo, je sporočila na Dunaju, da bo poroka obeli umetnikov okrog katere se je razpletlo toliko govorje in ugibanja, že v kratkem in sicer v Taormini.

Priča Grete Garbo bo baje Wallace Beery. Osebnost Grete Garbo, zagonetne Švedinje, je dovolj znana, koliko se da reči, da more človek izven njenega najbližje okolice sploh kaj zanesljivega zvedeti o njej. Manj znani je Leopold Stokowski, dirigent, v katerem vidijo mnogi Toscaninijevega tekmeča, ali poleg slavnega italijanskega emigranta edinstven takoj visoko stoječ pojaz kakor je mojster Toscanini.

Wallace Beery. Osebnost Grete Garbo, zagonetne Švedinje, je dovolj znana, koliko se da reči, da more človek izven njenega najbližje okolice sploh kaj zanesljivega zvedeti o njej. Manj znani je Leopold Stokowski, dirigent, v katerem vidijo mnogi Toscaninijevega tekmeča, ali poleg slavnega italijanskega emigranta edinstven takoj visoko stoječ pojaz kakor je mojster Toscanini.

Leopold Stokowski je star že okrog 56 let. Rojen je bil v Londonu kot sin emigranta, ki je zelo izven svoje poljske domovine spoznal boljše življence. Njegov oče je bil flavyt. Preživel je dobro svojo rodino, razen tega je pa negoval v sinčku nadarjenost za glasbo. Desetletni deček je sijajno poljupljal sprejemni izpit na Royal College of Music v Londonu.

Učil se je gosli, klavirja in orgel, njegovi učitelji so bili Stephenson Woots, W. Davies, in Polly Standford. Med njegovimi pokrovitelji in učitelji sta pa tudi sir Walter Parrett, kraljev dvorni kapelnik in sir Frederic Bridges, slavni orga-

nist Westminsterske opatije. Že kot 17-letni mladenič je bil Stokowski godbenik, član Royal College of Organists. Z 21 leti je odšel iz Oxforda v Pariz, kjer je živelja njegova mati. Tam je prišel na konservatorij Filabouis in postal je njegov najljubši učence.

Stokowski je imel samo eno rivalinjo, mlado Američanko. Iz tekmovanja se je razvilo prijateljstvo, ki se je pokazalo, ko je dosegel Stokowski prva velika uspeha v Londonu kot organist v cerkvi sv. Jakoba. Prijateljica iz Amerike mu je pisala, da bi se mogel sama tam v polni meri uveljaviti in Stokowski je odpotoval v Ameriko. Dosegel je uspehe na mnogih koncertih, toda duševno se ni mogel vzvesti v ameriške razmere in prestopen je sanjal o povratku v Evropo. Vrnil se je, ko mu je bilo 26 let in kmalu se je oženil z rusko pianistko Olgo Samarovo, "s katero je bil v njeno ljubezni". Čez leto dni je pa znova odpotoval v Ameriko, kjer je postal kapelnik operе v Cincinnati. V zakonu se mu je rodila hčerka Sonja Marija Noel. Toda končna sta se razšla, ko se je Stokowski preselil v Filadelfijo, kjer je postal dirigent filharmonije in malik umetniškega sveta.

Leta 1926, ko mu je bilo že 44 let, se je drugič oženil z doma newyorské družbe Evangelino Brewster Johnsonovo. Tako je bil Stokowski najslavnejši, kdo pa tudi zase.

nejši dirigent Amerike. Kot prvi kapelnik filadelške filharmonije je prejemal \$70,000 letno, da ne računamo dohodka iz avtorskih pravic, od radijskih družb in izdelovalcev gramofonskih plošč. V drugem zakonu sta se mu rodili dve hčerkki. Nekaj časa se je posvetil samo svojim kompozicijam, epustil je delovanje Filadelške in dirigiranje sploh.

Pred dvema letoma so ga pa izvabili v Hollywood. Tja je počel prav za prav iz svojega zakonskega življence, iz zasebnega, človeškega življence, v katerem ni našel sreče. Nekaj mesecev je tega, ko se je ločil od druge žene. Stokowska se je nedavno v Arizoni omogožila s princem Alexisom Zaleskim.

Stokowski, sivoša mož trdih potek, se je seznanil v Hollywoodu z Greto Garbo. Čudaska, samota, ka Švedinja je bila odkrita v njem soroden znajajo. In tako pričenja 56-letni umetnik tretje pegganja svojega življence z Greto Garbo, ki je živelja deslej izključno za svojo umetnost, končno pa hoče živeti tudi zase.

SMRTNA ŽRTEV NESREČE NA VRHNIKI

Davi je prišlo do precej hude nesreče na Tržaški cesti našpenci. Znani Zalokarjevi tovarni kvasa. Z dvorišča tovarne se je pripeljal na kolesu 26-letni mizarski pomočnik Rado Malenšek. Prav tedaj je pridrvljen po cesti avtomobil, ki je Malenška podrl, da je obležal ne-

zavesten, s hudimi poškodbami po glavi in životu, pretresel si je tudi možgane. Reševalci so

Malenška brž prepeljali v bolnišnico.

Oktobra 10. pa se je na glavni cesti na Vrhniki pripelila počutna, a še hujša nesreča, ki je zahtevala mlado življence. Z motorek se je po cesti poslušal 26-letni pekovski pomočnik Franc Jurac, po rodu iz Prevalj in zaposlen pri pekovskem mojstру Ignaciju Rotarju na Stari poti na Vrhniki. Nasproti mu je privolil vojaški avtomobil in Jurac se je na lepem znašel pod njim. Dobil je hude notranje in zunanjje poškodbe. Ko so prihitali reševalci iz Ljubljane, da ga prepeljejo na kirurški oddelek, je bil še pri zavesti. V bolnišnici pa mu zdravniki kljub najskrbnejši negi niso mogli več rešiti življence. Še malo pred 16. urjo je Jurac po poškodbam podlegel.

ČIŠČENJE NA DUNAJU.

Na dunajski univerzi čistijo

dalje in kakor javlja "Pariser Tagesszeitung" niso med žrtvami novega režima samo živilski zdravniki, temveč tudi arhici. Med temi se nahaja,

kakor pišejo, slovenski internist

Jagić, poleg njega pa tudi profesor na kliniki za živine bolezni, naslednik Wagner-Jaurega Poetel, ki je bil odpuščen baje zaradi tega, ker je privrzenec Freudove psihanalitične teorije. Židovske zdravnike so odstranili z dosedanjih položajev, toda so jih tudi prisili, da še nadalje vrše svoje delo.

11. maja:

Queen Mary v Cherbourg

12. maja:

Champlain v Havre

14. maja:

Rex v Genoa

18. maja:

Normandie v Havre

21. maja:

Saturnia v Trst

25. maja:

Queen Mary v Cherbourg

27. maja:

Lafayette v Havre

Bremen v Bremen

28. maja:

Conte di Savoia v Genoa

1. junija:

New York v Hamburg

Aquitania v Cherbourg

3. junija:

Europa v Bremen

4. junija:

Roma v Genoa

7. junija:

Ile de France v Havre

8. junija:

Queen Mary v Cherbourg

Hansa v Hamburg

11. junija:

Rex v Genoa

Columbus v Bremen

Champlain v Havre

15. junija:

Normandie v Havre

Aquitania v Cherbourg

Bremen v Bremen

18. junija:

Normandie v Havre

Bremen v Bremen